

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ...	Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG)

Sociaal-demografische en leefstijl-gerelateerde karakteristieken geassocieerd met zelf-gerapporteerde (dagelijks en gelegendheids) roken tijdens de zwangerschap

Auteurs:

Ruth Baron
Judith Manniën
Ank de Jonge
Martijn Heymans
Trudy Klomp
Eileen Hutton
Johannes Brug

Ruth Baron
Midwifery Science
EMGO Instituut
VUMC, Amsterdam

Achtergrond: Roken tijdens de zwangerschap

Geassocieerd met ongunstige zwangerschapsuitkomsten

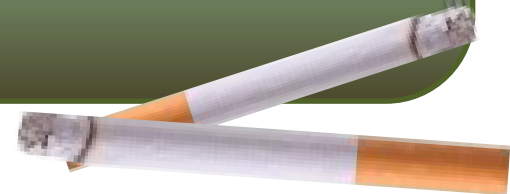
- Premature geboorte
- Small for Gestational Age (SGA)
- Intra-uteriene groei vertraging
- Congenitale hart afwijkingen
- Prenatale sterfte

Achtergrond: Roken tijdens de zwangerschap

Geassocieerd met ongunstige uitkomsten op latere leeftijd bij het kind

- Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD)
- Leer en gedragsproblemen
- Obesitas
- Astma
- Tabak verslaving

Achtergrond: Roken tijdens de zwangerschap

Bekend: Er is een dose-respons relatie tussen gradaties van roken en ongunstige zwangerschapsuitkomsten

Minder bekend: Of er verschillen zijn in de karakteristieken van zwangere vrouwen die in verschillende gradaties roken, zoals dagelijkse en gelegenhedsrokers

Voor de ontwikkeling van anti-rook interventies: Belangrijk om de karakteristieken die geassocieerd zijn met (verschillende gradaties van) roken beter te begrijpen

Onderzoeksvragen

*1. Welke **sociaal-demografische** en **leefstijl-gerelateerde** karakteristieken zijn het sterkst geassocieerd met roken tijdens de zwangerschap?*

*2. Zijn er verschillen in de karakteristieken geassocieerd met **dagelijkse** en met **gelegenhedsrokers** ?*

Methodie

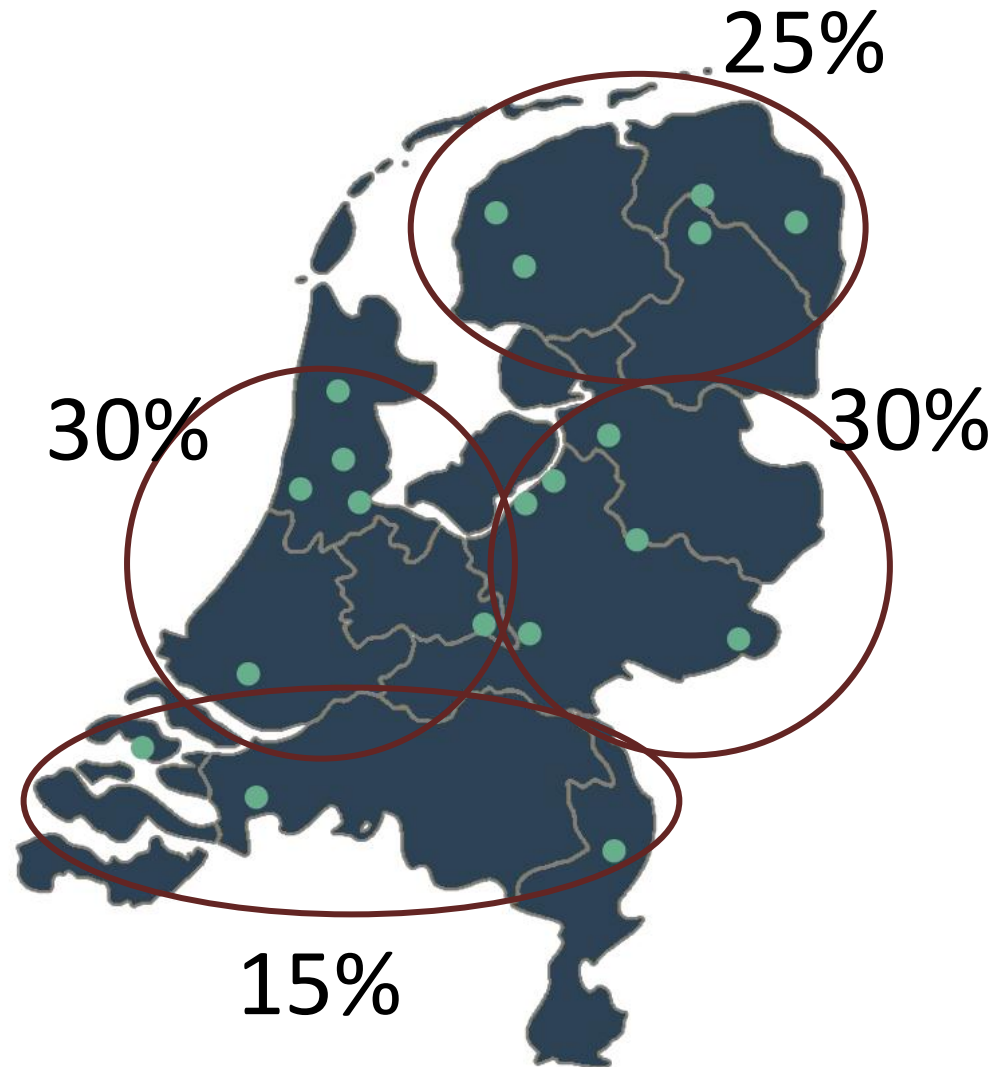
Data **e**erstelijns **ver**loskunde

DELIVER studie (een multicenter
prospectief cohort studie)

Werving cliënten DELIVER Studie

- **Purposive sampling:** 20 verloskundige praktijken
- Cliënten uitgenodigd om vragenlijsten in te vullen
- Sept 2009 – April 2011

Werving cliënten

Drie vragenlijsten (online of schriftelijk)

Tot/met 34 wk

35 wk tot de geboorte

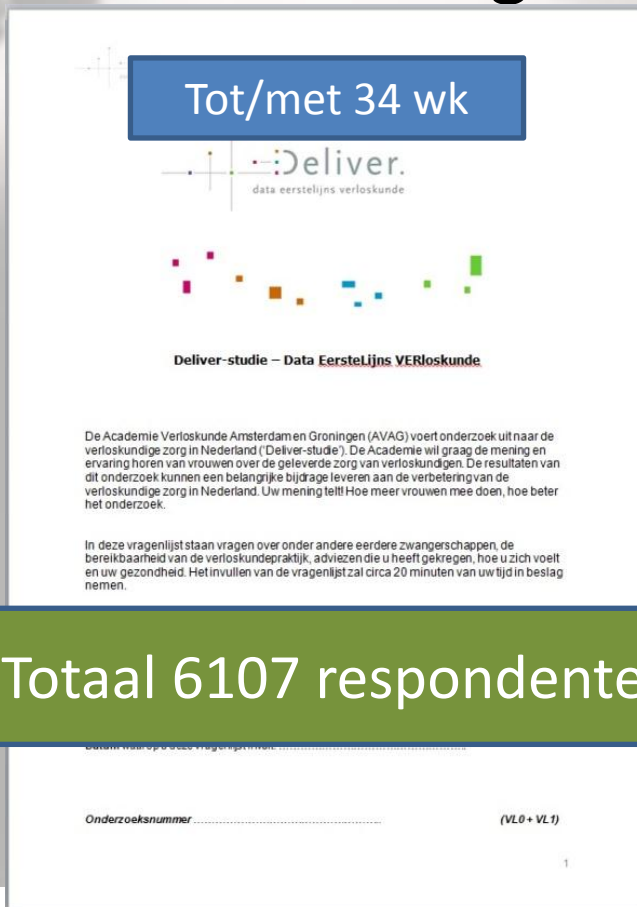
Na de geboorte

Totaal 7865 respondenten

Werving cliënten

Voor deze studie vragenlijst 1

Tot/met 34 wk

Deliver.
data eerstelijns verloskunde

Deliver-studie – Data Eerstelijns VERloskunde

De Academie Verloskunde Amsterdam en Groningen (AVAG) voert onderzoek uit naar de verloskundige zorg in Nederland (‘Deliver-studie’). De Academie wil graag de mening en ervaring horen van vrouwen over de geleverde zorg van verloskundigen. De resultaten van dit onderzoek kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de verloskundige zorg in Nederland. Uw mening telt!! Hoe meer vrouwen mee doen, hoe beter het onderzoek.

In deze vragenlijst staan vragen over onder andere eerdere zwangerschappen, de bereikbaarheid van de verloskundepraktijk, adviezen die u heeft gekregen, hoe u zich voelt en uw gezondheid. Het invullen van de vragenlijst zal circa 20 minuten van uw tijd in beslag nemen.

Onderzoeksnummer ..... (VL0 + VL1)

1

Totaal 6107 respondenten

Afhankelijke variabelen (uitkomsten)

Uit vragenlijst 1 (t/m 34 wk zwangerschap)

Rookt u zelf wel eens?

0 ja, elke dag → gemiddeld ..... (*aantal*) sigaretten, shagjes of sigaren per dag
0 ja, af en toe → gemiddeld ..... (*aantal*) sigaretten, shagjes of sigaren per week
0 nee

- ❖ Alle Rokers (ja/nee)
- ❖ Dagelijkse rokers (ja/nee)
- ❖ Gelegenheids rokers (ja/nee)

Onafhankelijke Variabelen

Sociaal-demografische karakteristieken

(Referentiegroep)

Leeftijd	(26-35jr)
Educatie	(Hoog opgeleid)
Etniciteit	(Ned etniciteit)
Postcode SES	(Hoge SES)
Relatie status	(Met partner)
Aantal kinderen	(Nog geen)
Religie	(Geen)

Leefstijl-gerelateerde karakteristieken

(Referentiegroep)

Alcohol consumptie	(Geen)
Foliumzuur inname	(Ja)
Body Mass Index (BMI)	(Normaal)
Depressie of angst	(Geen)
Zwangerschap gepland	(Ja)
Gevoel van controle	(Hoog)

Statistiek

- Beschrijvende statistiek
- Meerdere logistische regressie met General Estimating Equations (GEE)
  - Voor 13 karakteristieken en **'alle roken'**
  - 13 karakteristieken en **'dagelijks roken'**
  - 13 karakteristieken en **'gelegenhedsroken'**
- Frequenties, gemiddelden, odds ratio's en 95% BI

Resultaten

Representativiteit DELIVER studie vragenlijst 1 (N=6107)

Sociaal-demografische karakteristiek	Deliver (2010)	Nederland (2010)
Leeftijd	30.4 (SD 4.6)	31.0 (SD 5.0)
Nulli/Multipariteit	46.6% / 53.4%	47.5% / 52.5%
Hoog opgeleid	48.8%	28.2% (15-54jr)
Niet Nederlandse etniciteit	16.4%	22.7%

Prevalentie rokers in DELIVER studie

Rook Status	N (%)	
Niet rokers	5522 (90.8%)	
Alle rokers	562 (9.2%)	
<i>Dagelijkse rokers</i>	331 (5.4%)	Per dag 7.8 (SD 4.4)
<i>Gelegenheidsrokers</i>	231 (3.8%)	Per week 8.8 (SD 8.1)

Onderzoeksvragen

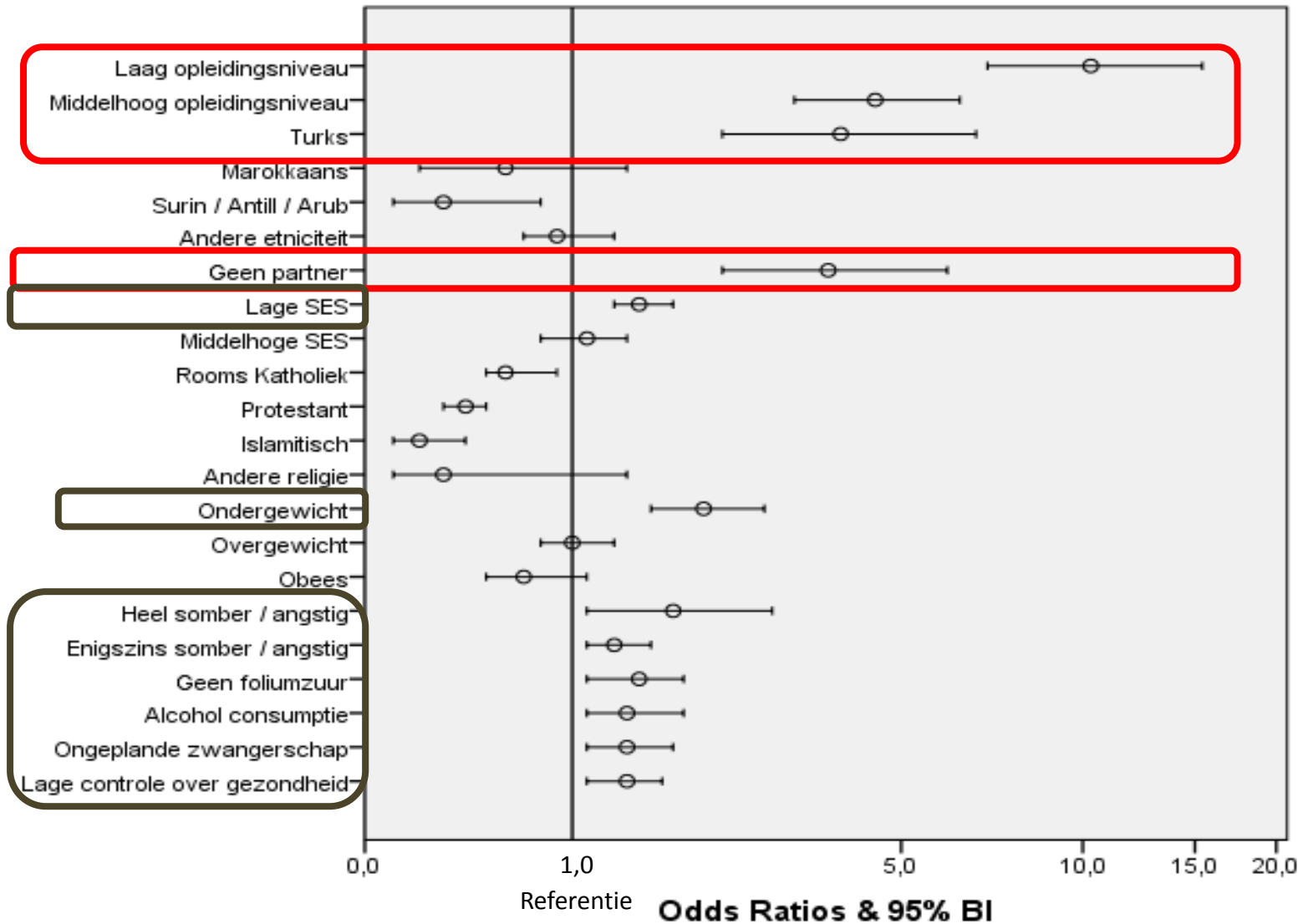
*1. Welke **sociaal-demografische** en **leefstijl-gerelateerde** karakteristieken zijn het sterkst geassocieerd met roken tijdens de zwangerschap?*

*2. Zijn er verschillen in de karakteristieken geassocieerd met **dagelijkse** en met **gelegenhedsrokers** ?*

Resultaten

Alle rokers

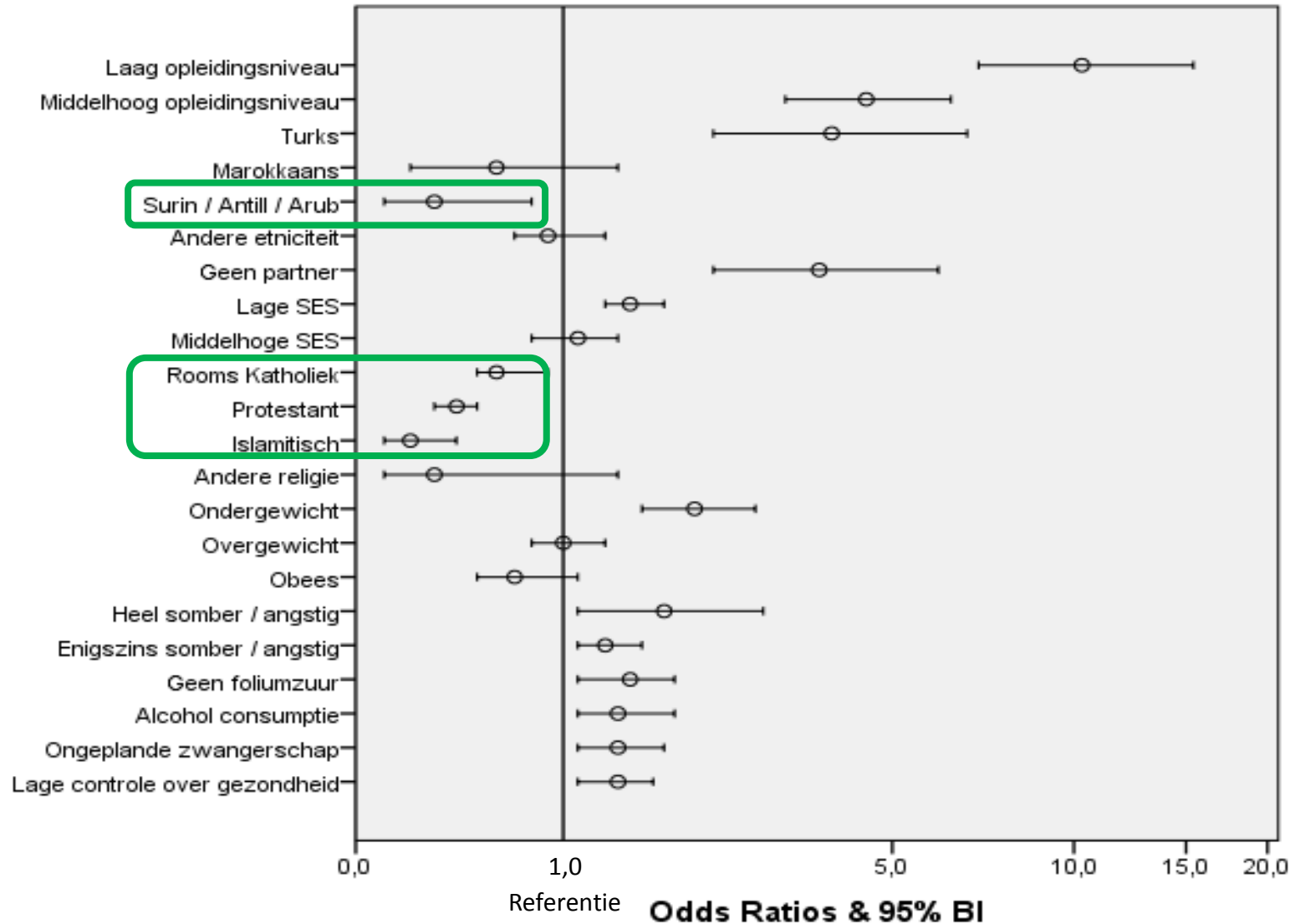

Resultaten

Alle rokers

Onderzoeksvragen

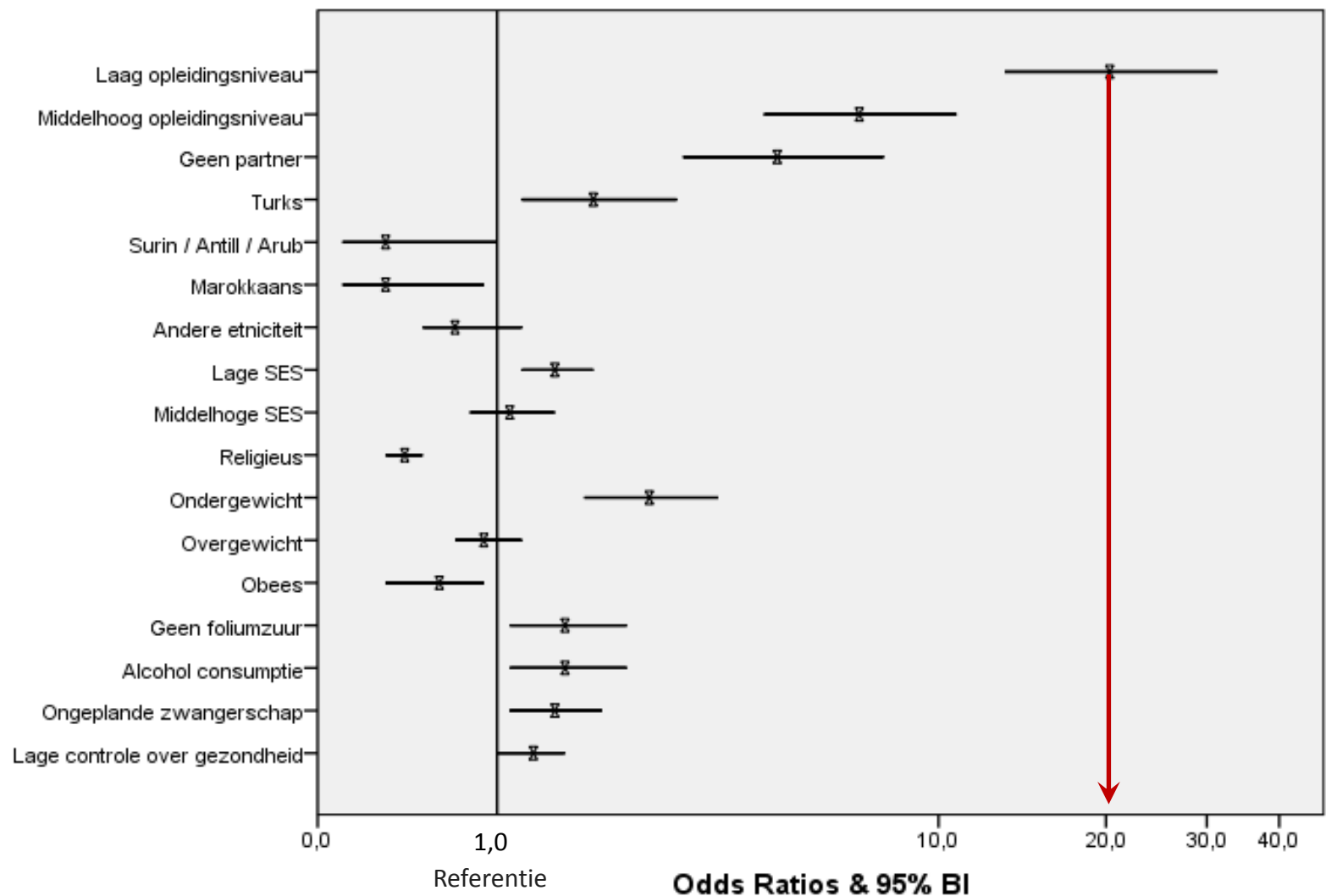
1. Welke sociaal-demografische en leefstijl-gerelateerde karakteristieken zijn het sterkst geassocieerd met roken tijdens de zwangerschap?

*2. Zijn er verschillen in de karakteristieken geassocieerd met **dagelijkse** en met **gelegenhedsrokers**?*

Resultaten

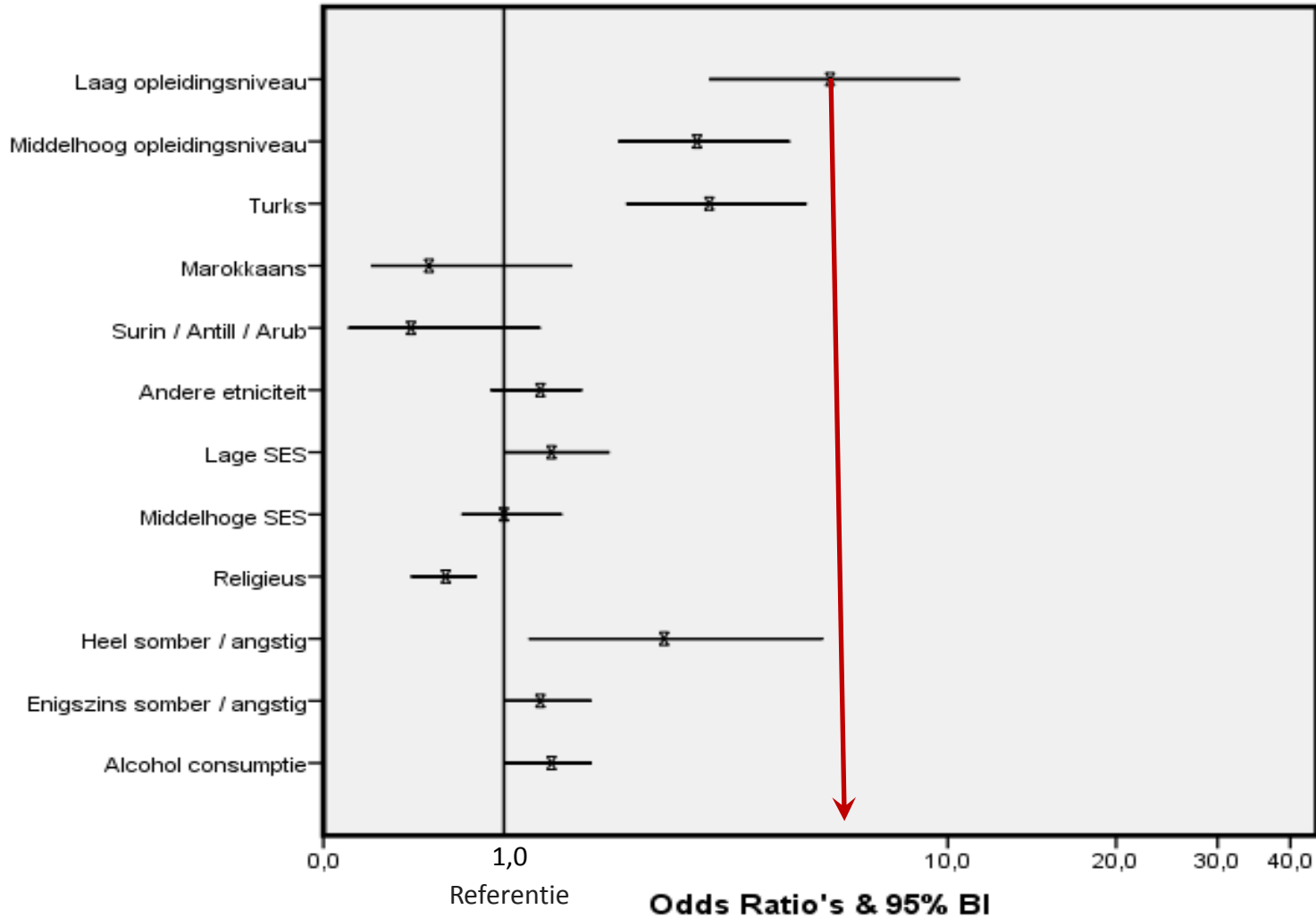
Dagelijkse rokers

Resultaten

Gelegenheidsrokers

Conclusies

Alle rokers

Sterkst geassocieerde karakteristieken:

- Laag en middelhoog opleidingsniveau
- Turks en Nederlandse etniciteit
- Niet religieus zijn
- Geen partner hebben

Sociale steun mogelijk onderliggende factor?

Conclusies

Verschillen dagelijkse en gelegenheidsrokers:

- **Dagelijkse rokers:** Laagopgeleiden **20** keer meer kans om te roken dan hoogopgeleiden
- **Gelegenheidsrokers:** Laagopgeleiden **6** keer meer kans om te roken dan hoogopgeleiden
- **Meer ongunstige leefstijl-gerelateerde factoren** geassocieerd met dagelijkse rokers dan gelegenheidsrokers

Misschien baat hebben bij verschillende soorten interventies?

Hartelijk dank!

Ruth Baron
Midwifery Science
EMGO Instituut
VU Medisch Centrum
Amsterdam

r.baron@vumc.nl